

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 14 oktober 2013

708/2013

Statsrådets förordning

om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga

Utfärdad i Helsingfors den 10 oktober 2013

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 3 § 2 mom. och 12 § 4 mom. i lagen om företagshälsovård (1383/2001):

1 §

Företagshälsovårdssamarbete

Arbetsgivaren och arbetstagarna eller deras representanter samt företagshälsovården ska samarbeta planmässigt och målinriktat för att genomföra lagen om företagshälsovård.

2 §

Företagshälsovården och samarbetet med hälso- och sjukvården

Företagshälsovården ska utgående från arbetsplatsens behov samarbeta planmässigt och multidisciplinärt med primärvården, den specialiserade sjukvården och rehabiliteringen.

3 §

Företagshälsovårdens verksamhetsmetoder

Företagshälsovården ska arbeta kundorienterat, oavhängigt, etiskt, konfidentiellt, tvärvetenskapligt och multidisciplinärt.

I företagshälsovårdsverksamheten ska inom ramen för företagshälsovårdssamarbetet innefattas bedömning av arbetsplatsens behov, planering av verksamheten, uppföljning och utvärdering av effektiviteten samt förbättring av kvaliteten.

4 §

Genomförande

När innehållet i företagshälsovården fastställs ska följande utredas:

- 1) fysikalisk, kemisk och biologisk exponering i arbetet,
- 2) fysisk, psykisk och social belastning i arbetet,
- 3) arbetstagarens hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga,
- 4) särskild risk och annan risk för ohälsa på grund av arbetstagarens individuella egenskaper,
- 5) risk för yrkessjukdom, olycksfall eller våld på grund av arbetet,
- 6) arbetsrelaterade sjukdomar och andra sjukdomar i anslutning till arbetet,
- 7) arbetstidsarrangemang,
- 8) förändringar i arbetsförhållandena och personalen,
- 9) personalstrukturen och personalens situation,
- 10) risker och men för hälsan i samband med olika former av anställningsförhållandena,
- 11) arbetsplatsens möjligheter till individuella arbetsarrangemang enligt arbetstagarens arbetsförmåga,
- 12) ovannämnda och eventuella andra faktors samverkan.

De omständigheter som nämns i 1 mom. ska utredas av företagshälsovården så att den som sakkunnig kan lägga fram förslag för arbetsgivaren eller en representant för denna som gäller

1) åtgärder och procedurer för att förbättra och utveckla arbetet, arbetsmiljön och arbetsmetoderna samt för att förebygga risker och men för hälsan,

2) åtgärder som riktar sig till arbetstagarna och olika arbetstagargrupper i syfte att följa hälsotillståndet samt upprätthålla och främja hälsan och arbetsförmågan i olika skeden av arbetslivet,

3) utvecklande av arbetsgemenskapen,

4) god praxis för upprätthållande av arbetsförmågan, uppföljning och tidigt stöd, inklusive stöd för återgång till arbete.

5 §

Bedömning och uppföljning av verksamhetens kvalitet och effektivitet

En företagshälsovårdsenhet ska ha ett skriftligt kvalitetssystem som följer god företagshälsovårdspraxis.

6 §

Utförande av arbetsplatsutredning

Planeringen av företagshälsovårdsverksamheten ska basera sig på en arbetsplatsutredning. I arbetsplatsutredningen ska uppskattas sådana risker och men för hälsan, belastande faktorer och resurser som arbetet, arbetsmiljön eller arbetsplatsen medför samt dess betydelse för hälsan och arbetsförmågan. Uppgifterna ska antecknas i ett dokument som görs upp över utredningen.

En arbetsplatsutredning ska utföras för utarbetande av en verksamhetsplan när företagshälsovården inleds och för ändring eller översyn av planen när arbetsförhållandena på arbetsplatsen förändras väsentligt, utifrån information som företagshälsovården fått eller vid de tidpunkter som fastställs i företagshälsovårdens verksamhetsplan. När arbetsplatsutredningen utförs ska arbetsgivarens egen bedömning av riskerna utnyttjas.

På gemensamma arbetsplatser ska arbets-

givaren lämna sådana uppgifter för arbetsplatsutredningen som behövs för bedömning och förebyggande av de risker eller men för hälsan som arbetet medför för arbetstagarna.

7 §

Utförande av hälsoundersökning

Med hjälp av en hälsoundersökning utreds hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan både genom kliniska undersökningar och genom andra ändamålsenliga tillförlitliga metoder.

Utöver vad som någon annanstans föreskrivs i lag ska hälsoundersökning ordnas

1) när arbetstagarens ålder, kön, fysiologiska tillstånd och de risker och men för hälsan som arbetet medför förutsätter det,

2) vid behov på grund av arbetstidsarrangemang,

3) när hälsoeffekterna av nya tekniker, metoder och ämnen som ska tas i bruk förutsätter det,

4) vid behov för konstaterande av arbetstagarens hälsotillstånd och för planering av nödvändig uppföljning efter det att exponeringen upphört,

5) på grund av de särskilda krav på hälsan som arbetet ställer,

6) vid behov när arbetsuppgifterna förändras väsentligt eller efter behov i olika skeden av arbetslivet,

7) när arbetstagarens hälsotillstånd, arbetsförmåga eller sjukdomar och symtom i anslutning till arbetet förutsätter det,

8) för att bedöma och stödja arbetstagarens möjligheter att klara sig i arbetet samt vid behov för att anpassa arbetet till arbetstagarens resurser, hälsomässiga förutsättningar och arbets- och funktionsförmåga,

9) vid behov innan anställningen upphör för att bedöma hälsan och arbetsförmågan och utreda de hälsomässiga förutsättningarna för sysselsättning samt för att utarbeta en plan för upprätthållande av hälsan och arbetsförmågan och hänvisning till fortsatta åtgärder.

Vid hälsoundersökningen ska arbetstagarens hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga beaktas som en helhet och särskilt sambandet mellan hälsa och arbete. På basis

av hälsoundersökningen bedöms behovet av vägledning och rådgivning och utarbetas en personlig hälsoplan i samarbete med arbetstagararen för att stödja arbetsförmågan.

8 §

Uppföljning och främjande av arbetstagares möjligheter att klara sig i arbetet samt hänvisning till rehabilitering

Verksamheten för bevarande av arbetsförmågan ska i första hand genomföras med interna åtgärder på arbetsplatsen och med tyngdpunkten lagd på förebyggande verksamhet.

Arbetsgivaren ska ordna uppföljningen och främjandet av arbetstagarens möjligheter att klara sig i arbetet genom att anlita yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården.

Bevarandet av arbetsförmågan ska basera sig på den verksamhetspraxis som överenskommit inom företagshälsovårdssamarbetet. Arbetsgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att främja, upprätthålla, återställa och följa upp arbetstagarens arbetsförmåga i ett så tidigt skede som möjligt. Åtgärderna ska inriktas på arbetstagarens arbete, arbetsarrangemangen, arbetsredskapen, arbetsmiljön, arbetsplatsen och arbetstagarens yrkeskompetens, hälsa och arbetsförmåga.

Om det inte är möjligt att i tillräcklig utsträckning stödja en handikappad arbetstagararens arbetsförmåga genom arrangemang på arbetsplatsen eller inom företagshälsovårdssamarbetet, ska arbetstagararen få råd i frågor som gäller vård och rehabilitering eller vid behov hänvisas till vård eller yrkesinriktad, medicinsk eller social rehabilitering.

Företagshälsovården ska samordna vård- och rehabiliteringsåtgärder som gäller arbetsförmåga och återgång till arbete.

9 §

Rådgivning och vägledning

Företagshälsovården ska uppskatta behovet av vägledning och rådgivning genom en arbetsplatsutredning, hälsoundersökningar eller andra metoder inom företagshälsovården.

Råd, vägledning och respons ska ges individuellt eller vid behov i grupp. Råd, vägledning och respons ska inkluderas i företagshälsovårdens verksamhetsplan och i individuella hälsoplaner.

10 §

Innehållet i rådgivning och vägledning

Yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården ska ge råd, vägledning och respons till arbetsgivaren och arbetstagararna

1) om företagshälsovårdens mål och innehåll när verksamheten inleds och i olika skeden av verksamheten,

2) om de risker och men för hälsan som förekommer i arbetet och på arbetsplatsen, deras betydelse och skydd mot dem samt om första hjälpen-arrangemangen,

3) om sunda och säkra arbetsmetoder när arbetet inleds och vid behov under arbetets gång,

4) om yrkessjukdomar och olycksfall i arbetet samt förebyggande av dem,

5) om arbetsrelaterade sjukdomar och annan sjukdomsfrekvens i samband med arbetet,

6) om utvecklande av arbetet, arbetsmiljön och arbetsplatsen samt upprätthållande och främjande av arbetstagararens hälsa och arbetsförmåga samt förebyggande av arbetsoförmåga i olika skeden av arbetslivet,

7) om betydelsen av resurser som upprätthåller och främjar hälsan och arbetsförmågan,

8) om till arbetsmetoderna, arbetsarrangemangen och arbetstiderna samt förhållandena på arbetsplatsen och förändringar i dem relaterade risker och men för hälsan och om hanteringen av dem,

9) om förebyggande av rusmedelsmissbruk och tidig identifiering av missbrukare samt om vård och hänvisning till vård,

10) om förebyggande och hantering av fysiskt våld samt trakasserier och kränkande behandling i samband med arbetet,

11) när det finns risk för arbetslöshet,

12) för att minska hälsoskillnaderna mellan de anställda,

13) om företagshälsovårdssamarbetet och

ordnandet av en verksamhetspraxis för hanteringen, uppföljningen och det tidiga stödjan- det av arbetsförmågan.

De omständigheter som avses i 1 mom. ska beaktas när en utredning om arbetstagarens arbetsbelastning lämnas.

När råd och vägledning ordnas ska företagshälsovården för sin del beakta rådgivningen gällande skydd i arbete och arbets- hälsa i samband med introduktionen i arbetet och arbetshandledningen.

11 §

Första hjälpen-beredskap

Företagshälsovården ska delta i ordnandet av första hjälpen enligt 46 § i arbetarskydds- lagen (738/2002).

I arbetsplatsutredningen ska behovet av första hjälpen-beredskap bedömas. Vid pla- neringen ska behovet av färdigheter i första hjälpen och av första hjälpen-utrustning samt de särskilda krav arbetsplatsen ställer beak- tas. Planeringen ska vid behov ske tillsam- mans med företrädare för de organisationer som ansvarar för befolkningsskyddet och räddningsväsendet samt den prehospitala akutsjukvården. Första hjälpen-beredskapen vid storolyckor ska beaktas i planeringen.

Ordnandet av första hjälpen omfattar även behövlig rådgivning och vägledning för att psykiska reaktioner som beror på arbetet eller arbetssituationen ska kunna hanteras.

12 §

Läkare inom företagshälsovården

En heltidsanställd legitimerad läkare inom företagshälsovården ska vara specialist i före- tagshälsovård. Som heltidsanställd anses den som i genomsnitt arbetar 20 timmar eller mera i veckan i uppgifter inom företagshälso- vården.

En deltidsanställd legitimerad läkare inom företagshälsovården ska ha slutfört utbildning i företagshälsovård som omfattar minst fem- ton studiepoäng inom två år från det att han eller hon övergått till uppgifter inom före- tagshälsovården.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. tillämpas

inte på läkare i specialiseringstjänstgöring, utan om dem föreskrivs särskilt i förord- ningen om specialistläkarexamen och specia- listtandläkarexamen (420/2012).

13 §

Hälsovårdare inom företagshälsovården

En legitimerad hälsovårdare inom före- tagshälsovården ska ha behörighet som häl- sovårdare och ska dessutom ha slutfört ut- bildning i företagshälsovård som omfattar minst femton studiepoäng inom två år från det att han eller hon övergått till uppgifter inom företagshälsovården.

14 §

Sakkunniga inom företagshälsovården

En sakkunnig inom företagshälsovården har tillräckliga kunskaper i företagshälsovård, om han eller hon

1) utöver behörighet som legitimerad fy- sioterapeut dessutom har slutfört utbildning i företagshälsovård som omfattar minst femton studiepoäng inom två år från det att han eller hon inlett sakkunnigverksamheten,

2) utöver behörighet som legitimerad psy- kolog dessutom har slutfört utbildning i före- tagshälsovård som omfattar minst femton studiepoäng inom två år från det att han eller hon inlett sakkunnigverksamheten, eller

3) utöver lämplig högskoleexamen inom området för arbetshygien, det sociala områ- det, området för ergonomi, teknik, jordbruk, arbetsseende, kost och näring, talterapi eller idrott eller utöver annan motsvarande tidigare yrkesinriktad examen inom något motsva- rande område har slutfört utbildning i före- tagshälsovård som omfattar minst två studie- poäng.

15 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 ja- nuari 2014.

Genom denna förordning upphävs statsrå- dets förordning om principerna för god före- tagshälsovårdspraxis samt om företagshälso-

vårdens innehåll, yrkesutbildade personer och sakkunniga och den utbildning som krävs av dem inom företagshälsovården (1484/2001).

Företagshälsovårdsenheten ska ha ett skriftligt kvalitetssystem enligt 5 § senast den 1 januari 2016.

De yrkesutbildade personer och sakkun-

niga som arbetar inom företagshälsovården och som är behöriga att arbeta inom företagshälsovården vid ikraftträdandet av denna förordning är oberoende av bestämmelserna i denna förordning fortfarande behöriga för nuvarande och motsvarande uppgifter inom företagshälsovården.

Helsingfors den 10 oktober 2013

Social- och hälsovårdsminister *Paula Risikko*

Regeringsråd Liisa Katajamäki